МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ РАКЕТНО-КОСМІЧНОГО МАШИНОБУДУВАННЯ
ДНІПРОВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА

ІНСТРУКЦІЯ

первинного інструктажу № БЖД-79-22
з безпеки життєдіяльності
для студентів коледжу
перед направленням на виробничу практику

м. Дніпро

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ РАКЕТНО-КОСМІЧНОГО МАШИНОБУДУВАННЯ
ДНІПРОВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА

ЗАТВЕРДЖЕНО:
наказом директора
ФКРКМ ДНУ імені Олеся Гончара
від 03 08 2022 № 118

ІНСТРУКЦІЯ № БЖД-79-22
первинного інструктажу з безпеки життєдіяльності для студентів коледжу перед направленням на виробничу практику

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Практика на підприємстві – це вже реальне професійне життя, з усіма його позитивними й негативними сторонами.

Необхідно знати й чітко дотримуватись вимог чинного законодавства з охорони праці, положення якого направлено на збереження здоров'я та професійної працездатності людини в процесі її трудової діяльності.

І розуміти, що невиконання цих вимог може призвести до нещасного випадку. Це відноситься не тільки до таких травмонебезпечних професій як гірничі, машинобудівні, металургійні, будівельні, але й до таких, як: програмісти, юристи, економісти, бухгалтера тощо, які на перший погляд і не містять шкідливих та небезпечних факторів трудового процесу, але абсолютно безпечних професій не буває.

1.2. На підприємстві спеціалісти служби охорони праці із студентами, яких направлено для проходження виробничої практики, проводять обов'язкові навчання і інструктажі з питань безпеки праці, під час яких ознайомлюють із структурою підприємства, умовами роботи, інформують їх про небезпечні та шкідливі фактори технологічного процесу. Такі заходи є обов'язковими перед допуском до роботи. Не можна нехтувати цією інформацією, тому що підготовлений працівник в екстремальних ситуаціях має значно більше шансів впоратися з ризиками.

1.3. У процесі виконання функціональних обов'язків необхідно знати і виконувати:

– вимоги локальних документів підприємства (наказів, розпоряджень, інструкцій та інших) з охорони праці, пожежної безпеки, цивільного захисту;

– правила особистої безпеки під час перебування в будівлях, приміщеннях та на території підприємства, а також в процесі експлуатації обладнання, пристосувань та інших робочих і навчальних об'єктів, використання засобів колективного та індивідуального захисту тощо;

– вимоги трудової дисципліни;

– норми протиепідемічних заходів для запобігання гострим респіраторним вірусним інфекціям, грипу, туберкульозу тощо;

– правила безпеки праці й навчання в умовах надзвичайних ситуацій воєнного та техногенного характеру на робочих місцях;

– алгоритм дій у разі настання різних ситуацій, що можуть становити загрозу життю і здоров'ю людей, а саме: після отримання сигналу «Увага всім», коли існує небезпека ракетно-авіаційних ударів, артобстрілів, необхідності евакуації, загрози обвалу споруд, можливості ураження стрілецькою зброєю, виникнення пожеж, аварійних ситуацій на системах життєзабезпечення та необхідності використання телефонів рятувальних і аварійних служб, а також оволодіння способами надання домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків.

1.4. За порушення встановлених на підприємстві вимог охорони праці, пожежної безпеки, цивільного захисту законодавством передбачена дисциплінарна, адміністративна, матеріальна й кримінальна відповідальність.

1.5. Крім того слід пам'ятати, що поза межами виробництва, в побуті, в громадських місцях, в транспорті теж зустрічаються ситуації, які приховують в собі небезпеку. І найкращий спосіб вибратися із будь-якої складної ситуації – це не потрапляти в неї !

II. БЕЗПЕКА ДОРОЖНЬОГО РУХУ.

Стан на дорогах України свідчить про неповажне ставлення як водіїв так і пішоходів до Правил дорожнього руху. Кожні 15 хвилин в Україні стаються ДТП, в яких травмуються та гинуть люди. В середньому за добу гине 12-14 чоловік і отримують травми різного ступеню тяжкості до 100 осіб. Основними причинами такого стану на дорогах є перш за все низька дисципліна учасників дорожнього руху та слабкий рівень знань пішоходами Правил дорожнього руху.

2.1. Обов'язки пішоходів:

– необхідно позбавитись звички спізнюватись, не поспішати ! Виходити із дому вчасно;

– не перебігати проїжджу частину дороги перед транспортом, що рухається;

– переходити проїжджу частину тільки підземними, наземними пішохідними переходами та в місцях, позначених спеціальною дорожньою розміткою або дорожніми знаками «Пішохідний перехід»;

– не затримуватися і не зупинятися на проїжджій частині дороги;

– пересуватися лише по тротуарам і пішохідним доріжкам;

– на дорогах, які мають розділову смугу, а також, на дорогах поза населеними пунктами, рухатися по зовнішньому краю проїжджої частини назустріч руху транспортних засобів.

2.2. Правила безпеки в міському електротранспорті:

– чекати трамваї, тролейбуси необхідно на посадкових майданчиках, а якщо вони відсутні – на тротуарі або узбіччі;

– здійснювати посадку в салон електротранспорту після закінчення виходу пасажирів, дотримуючись черги, не штовхатися, а після оголошення про зачинення дверей - припинити посадку;

– не загороджувати багажем підходи до дверей і не заважати відчиненню і зачиненню дверей та входу і виходу пасажирів;

– не відчиняти навмисно двері під час руху транспорту, крім потреби запобігання нещасному випадку;

– не відволікати увагу водія під час руху трамвая (тролейбуса) розмовами.

– проявляти чемність, поступатися місцем інвалідам, громадянам похилого віку, пасажирам з дітьми та вагітним жінкам;

– під час руху транспортного засобу дбати про особисту безпеку: по можливості стояти обличчям у напрямку руху, триматись за поручні або сидіння;

– дотримуватись громадського порядку та чистоти в салоні й на зупинках, не ставити багаж та ручну поклажу на сидіння, не смітити в салоні, не псувати обладнання та не викидати з вікон на проїжджу частину сміття та інші предмети;

– після виходу з трамвая на кінцевій зупинці свого маршруту спочатку оцінити дорожню обстановку, а потім переходити проїжджу частину дороги до тротуару, якщо рейки прокладені посередині проїжджої частини дороги;

– трамвай обходити спереду, тролейбус позаду.

Пасажирам забороняється:

– перебувати в салоні в нетверезому стані, палити, умикати голосно музику, висовуватись з вікон;

– користуватись аварійним обладнанням без потреби, приводити в дію систему екстреного гальмування та відчинення дверей, а також сигналізацію екстреної зупинки;

– провозити вибухонебезпечні, легкозаймисті та отруйні речовини, колючі, ріжучі предмети без належної упаковки тощо;

– у разі виявлення у салоні трамвая, тролейбуса підозрілих речей, попередити про це кондуктора, водія або диспетчера на кінцевій зупинці маршруту.

2.3. Безпека в автомобільному міському транспорті:

– здійснювати посадку (висадку) в автобус, маршрутне таксі лише після повної зупинки транспортного засобу;

– в разі перевантаження автобуса, маршрутного таксі обмежити посадку, не заплигувати в транспорт, який починає рухатися;

– під час руху не пересуватися по салону без потреби;

– бути взаємовічливими, не палити, не вживати алкогольні напої, не забруднювати салон автобуса, маршрутного таксі, пасажирів або їх речі;

– завчасно готуватися до виходу при під'їзді до зупинки призначення та подати сигнал водієві у разі необхідності вимушеної зупинки "На вимогу";

– не відчиняти двері автобуса, маршрутного таксі до повної його зупинки.

III. БЕЗПЕКА В ЗАЛІЗНИЧНОМУ ПАСАЖИРСЬКОМУ ТРАНСПОРТІ

3.1. Залізниця є зона підвищеної небезпеки. І про це необхідно пам'ятати, перебуваючи на об'єктах залізничного транспорту.

3.2. Пішоходам дозволяється переходити залізничні колії тільки у встановлених місцях: пішохідні мости, переходи, тунелі, переїзди тощо.

3.3. Перед тим як увійти в небезпечну зону (ступити на колію), потрібно впевнитись у відсутності поїзда (локомотива, вагона, дрезини тощо).

3.4. При наближенні поїзда до перону або платформи необхідно стежити за звуковими сигналами, що подаються з локомотива, моторвагонного рухомого складу та іншого спеціального самохідного рухомого складу, уважно слухати оповіщення, що передаються по гучномовному зв'язку.

3.5. При наближенні поїзда (локомотива, вагона, дрезини тощо) треба зупинитися поза межами небезпечної зони, пропустити його і, впевнившись у відсутності рухомого складу, що пересувається по сусідніх коліях, почати перехід.

Категорично заборонено на об'єктах залізничного транспорту:

– ходити по залізничним коліям та наближатися до них на відстань менше 5 метрів;

– переходити і перебігати через залізничні колії перед поїздом (або локомотивом, вагоном, дрезиною тощо), що наближається, якщо до нього залишилося менше ніж 400 м;

– переходити колію зразу після проходу поїзда (локомотива, вагона, дрезини тощо), не впевнившись, що по сусідніх коліях не пересувається рухомий склад;

– на станціях і перегонах пролізати під вагонами і перелізати через автозчепи для переходу через колію;

– проходити по залізничних мостах і тунелях, не обладнаних спеціальними настилами для проходу пішоходів;

– пролізати під закритим шлагбаумом на залізничному переїзді, а також проходити на переїзд, коли шлагбаум починає закриватися;

– на електрифікованих лініях підніматися на опори, а також торкатися до металевих проводів заземлення, які ідуть від опори до рейки;

– підніматися на дахи поїздів, локомотивів, вагонів, а також на конструкції мостів, освітлювальних вишок тощо.

IV. ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ В ГРОМАДСЬКИХ МІСЦЯХ

4.1. В громадських місцях загального користування бути взаємно ввічливими. Не порушувати правопорядку.

4.2. Не заводити сумнівних знайомств. На намагання завести з вами знайомство людини, яка не визиває довіри, не відповідати й не вступати в суперечки з нею.

4.3. Уникати послуг попутних машин.

4.4. Бути пильними, коли вас про щось запитують незнайомці, що знаходяться в машині з працюючим двигуном, розмовляти з ними на безпечній відстані (що становить відстань витягнутої руки до автомобіля).

4.5. Під час пересування по вулицям не слухати музику в навушниках, це не дає можливості розпізнати звуки, що попереджують про небезпеку.

4.6. У приміських поїздах, метро, у трамваях-зчепах не сідати в порожній вагон. Краще знаходитись у першому вагоні, де можна звернутися за допомогою до водія-машиніста.

4.7. Оберігати свої валізи та кишені в переповненому транспорті, не тримати сумку за спиною.

4.8. У темну пору доби не затримуватися на зупинках, іти разом з усіма.

4.9. Уникати короткої дороги, яка пролягає через звалища, пустирі, двори та погано освітлені місця, особливо в вечірній час.

4.10. Відповідаючи на телефонні дзвінки незнайомцям, не називати своє ім'я, адресу та номер телефону, краще уникнути розмови й сказати, що помилились номером.

4.11. Проявляти пильність і особисту обережність під час відвідування кінозалів, дискотек, концертів, стадіонів тощо.

4.12. Натовп може бути дуже небезпечний. Якщо ви опинилися в центрі вуличних заворушень або натовпу дотримуйтесь таких правил особистої безпеки:

– на стадіонах краще сідайте ближче до виходу, якщо у квитку не зазначене місце;

– уникайте сідати в перших рядах – до сцени йде велика кількість прихильників, саме тут найчастіше починаються заворушення;

– при загрозі заворушень залиште зал, не чекаючи закінчення заходу;

– якщо ви опинились в натовпі намагайтесь не впасти;

викиньте сумку, зонтик, якщо у вас щось упало, не пробуйте піднімати – життя дорожче;

– під час руху у щільному натовпі не тисніть на того, хто попереду, дотримуйтесь дистанції;

– не чіпляйтеся ні за що руками;

– намагайтеся уникати заторів, а головне – тих місць, де просування обмежують гострі кути, перила, скляні вітрини тощо;

– якщо на концерті або на футбольному матчі ви побачили скупчення збуджених глядачів, або осіб в нетверезому стані – краще піти раніше, ніж закінчиться захід.

V. БЕЗПЕКА ПІД ЧАС НЕСПРИЯТЛИВИХ ПОГОДНИХ УМОВ

5.1. У разі сильного вітру, зливи, грози, снігопаду, ожеледиці тощо, НЕОБХІДНО:

– уважно слухати інформацію, повідомлення телебачення, радіо про обстановку в регіоні та дотримуватися рекомендацій про порядок дій;

– щільно закрити в приміщені, де ви знаходитесь, вікна, двері, вентиляційні отвори;

– від'єднати всі споживачі електричного струму від електромережі, вимкнути газ;

– перечекати вдома, не виходити в цей час із помешкання;

– задля власної безпеки не пересуватися в непогоду велосипедами, мопедами, автомобілями;

– під час грози на відкритій місцевості не ховатися під високими деревами, не користуватися мобільними телефонами;

– у випадку вимушеної затримки на навчання, практику, позанавчальні заходи та у інших термінових справах погоджувати всі питання стосовно своєї затримки засобами телефонного зв'язку з куратором навчальної групи, безпосереднім керівником заходу, іншими зацікавленими особами.

VI. ЕЛЕКТРО – ГАЗО – ПОЖЕЖОБЕЗПЕКА

6.1 Щорічно внаслідок пожеж гине та травмується велика кількість людей, в дим та попіл перетворюються цінності на мільярди гривень. Самою страшною бідою для кожної домівки є пожежа. Вона може за декілька хвилин знищити усе в будинку і сам будинок, призвести до загибелі людей, які знаходяться в ньому. Тому так важливо знати і дотримуватись правил безпеки, що запобігають виникненню пожеж:

– не зберігати горючі та легкозаймисті предмети в підвалі, на горищі, на балконі тощо;

– праску, електроплитки та інше обладнання встановлювати на вогнетривкому матеріалі на відстані не менше 60 см. від занавісок та меблів;

– газове обладнання використовувати лише за призначенням (не сушити білизну, не обігрівати кімнати);

– при користуванні газовими приладами з відводом продуктів згорання газу у димохід перевіряти тягу у димових та вентиляційних каналах;

– самовільно не втручатися в систему газопостачання;

– у разі виявлення у приміщені запаху газу, негайно припинити його подачу і викликати аварійну газову службу за телефоном 104;

– не залишати без нагляду ввімкнені газові та електричні прилади;

– не користуватися пошкодженим (несправним) електрообладнанням;

– не допускати попадання води в розетку й електропобутові прилади, це може спричинити коротке замикання й пожежу;

– не прикріплювати до електролампочки саморобні паперові абажури;

– не прив'язувати до електропроводки мотузки, щоб не пошкодити ізоляцію і не викликати коротке замикання;

– не ремонтувати перегорілі пробки з допомогою саморобного «жучка»;

– не застосовувати саморобні обігрівачі та інші саморобні електроприлади;

– не користуватися електропроводкою, якщо порушена електроізоляція;

– не палити в ліжку помешкання та в приміщеннях, в яких зберігаються легкозаймисті матеріали. Не викидати недопалки, не загасивши їх;

– дотримуватися особливої обережності при користуванні відкритим вогнем (свічками, бенгальськими вогнями, феєрверками тощо).

6.2 Якщо виникла пожежа – рахунок часу йде на секунди. Не можна панікувати, остерігатися високої температури, задимленості, загазованості, обвалу конструкцій будинків, вибухів тощо.

6.3 Необхідно знати, де знаходяться засоби пожежогасіння та як ними користуватися.

6.4 Якщо пожежа застала у приміщені помешкання:

– не можна відразу відчиняти двері своєї кімнати, щоб уникнути посилення пожежі від притоку повітря;

– необхідно доторкнутися до дверей тильною стороною долоні, якщо двері не гарячі, то обережно відчинити їх та швидко вийти з приміщення. Виходити із осередку пожежі необхідно в той бік, звідки віє вітер;

– в сильно задимленому приміщенні рухатися лише повзком або пригинаючись. Для захисту від чадного газу необхідно дихати через зволожену тканину;

– у разі, коли двері гарячі – не відчиняти їх, тому що дим та полум'я не дадуть можливості врятуватися, більш щільно закрити їх та лише після цього вжити заходів до порятунку: повідомити про пожежу за телефоном 101, розкрити вікно та позвати на допомогу, привертаючи увагу людей, які можуть допомогти;

– у висотному будинку не можна бігти вниз по східцям крізь вогнище, користуватися ліфтами. Необхідно використати зовнішню пожежну драбину, або рятуватися на даху будівлі.

VII. БЕЗПЕКА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ

7.1. Здобувач освіти перед направленням на об'єкт виробничої практики має бути:

– підготовлений до безпечної роботи за професією відповідно до НПАОП (правилами безпеки під час роботи на конкретному обладнанні, устаткуванні, ПЕОМ, пристосуванні тощо) в обсязі виконуваної роботи та вимог інструкцій з охорони праці, що діють в межах закладу освіти у навчально-виробничому процесі;

– ознайомлений з розпорядчими документами коледжу з питань охорони праці щодо організації виробничої практики;

– правилами безпеки та рекомендованими видами транспорту, якими слід користуватися під час пересування до місця проходження практики.

7.2. На підприємстві (установі, організації, приватній структурі) спеціалістами охорони праці та безпосередніми керівниками виробничої практики для студентів після їх прибуття до місця проходження практики має бути:

– проведено навчання, інструктажі з охорони праці, стажування на робочому місці з набуття навичок безпечного виконання роботи за напрямком їхньої професійної діяльності;

– ознайомлено з видами та джерелами небезпек, які можуть мати місце під час виконання завдань за програмою виробничої практики.

VIII. ПЕРША ДОЛІКАРСЬКА ДОПОМОГА

8.1. В процесі своєї життєдіяльності людина наражається на постійний ризик різного ступеню травмування. Травми призводять до розладу функцій організму, органів, систем і всього організму в цілому.

Своєчасне надання долікарської медичної допомоги потерпілому – запорука його повернення до повноцінного життя. Якби така допомога була своєчасно надана в першу годину після травми, то кожний третій потерпілий залишився б живим.

Тому кожній сучасній людині необхідно знати як надається перша долі карська допомога.

8.2. Основна мета надання першої медичної допомоги – попередження розвитку ускладнень та загибелі потерпілого.

8.3. Основні задачі першої медичної допомоги:

– усунення дії вражаючого фактора;

– відновлення життєдіяльності організму;

– підготовка до транспортування потерпілого до лікарні.

8.4. Основні заходи першої медичної допомоги:

– виклик швидкої медичної допомоги за телефоном 103;

– звільнення потерпілого від вражаючого небезпечного фактору (із під машин, завалів, електричного стуму тощо) та переміщення його в безпечне місце;

– оцінка стану потерпілого, визначення характеру травми, що становить найбільшу загрозу життю потерпілого;

– тимчасова зупинка зовнішньої кровотечі (перетянути жгутом вище місця поранення, накласти пов'язку, під жгут вкласти пов'язку з зазначенням часу);

– обробка шкіри навколо ран, накладення пов'язок;

– забезпечення нерухомості частин тіла у випадку перелому – накладення транспортних шин;

– запобігання та усунення паніки, розгубленості оточуючих;

– якщо потерпілий перебуває без свідомості, не відчувається пульс на сонній артерії та зіниця ока не реагує на світло, необхідно розпочати проведення реанімаційних дій – непрямого масажу серця і штучного дихання.

Для цього:

- покласти потерпілого на рівну тверду поверхню;
- під голову – валик, щоб запрокинути голову набік;
- на нижню третю частину грудної клітини покласти ладоні – зробити 15 поштовхів з частотою 1 раз за 1 секунду;
- зробити глибокий вдох, зажати пальцями ніс потерпілому – видихнути (через марлеву пов'язку) йому в рот – 2 раза;
- продовжувати такі цикли до появи пульсу і відновлення самостійного дихання (за 1 хвилину проводять 50-60 натискань на груди і 10-12 вдмухувань в легені).

8.5. Допомога при опіках:

– обгорілий одяг на місцях ушкодження зрізати ножицями;

– накласти асептичну пов'язку на уражену ділянку (пантенол);

– дати потерпілому велику кількість рідини (теплої води, чаю);

– дати знеболюючі засоби (анальгін і карвалол);

– при хімічних опіках – промити уражені тканини теплою водою;

– при опіках фосфором – накласти пов'язку, змоченою водою;

– відправити потерпілого до лікарні.

8.6. Допомога при ураженні електричним струмом:

– знеструмити електрообладнання, до якого доторкнулася людина;

– якщо потерпілий знепритомнів – дати вдихнути нашатирний спирт;

– у разі відсутності пульсу на сонній артерії – розпочати проведення серцево-легеневої реанімації – виконати непрямий масаж серця і штучне дихання;

– після появи самостійного дихання перевернути потерпілого на живіт;

– якщо є можливість прикласти до голови потерпілого пакети зі снігом або льодом, щоб уникнути набряку мозку;

– відправити до лікарні.

8.7. Допомога при утоплені:

– кинути потерпілому, який тоне, рятувальний круг і допомогти доплисти до берега;

– якщо такої можливості не має, підплисти до нього, повернути його спиною до себе і, захватив за голову, волосся, плечі чи руки, транспортувати його до берега;

– витягнувши потерпілого на берег, очистити йому рот і ніс від піску та водоростей;

– покласти потерпілого животом на своє коліно, щоб голова звисала вниз, декілька раз сильно натиснути на грудну клітку, щоб виплиснути воду із шлунку та дихальних шляхів;

– якщо потерпілий перебуває без свідомості, у разі відсутності пульсу на сонній артерії – розпочати проведення серцево-легеневої реанімації: виконати непрямий масаж серця і штучне дихання;

– коли потерпілий опритомніє, перевернути його на живіт, а голову положити набік і укрити чим-небудь теплим;

– відправити до лікарні.

8.8. Допомога при охолодженні:

– розмістити потерпілого в теплому приміщенні;

– поступово відігрівати, можна у ванні з водою кімнатної температури (36 градусів), але не намагатися зігріти його зразу біля обігрівача від прямого доступу тепла чи в гарячій воді;

– разом з тим потерпілого розтирати або виконати масаж всього тіла;

– коли з'явиться рожевий колір шкіри, положити потерпілого в ліжко так, щоб ноги знаходилися вище голови і укрити теплою ковдрою;

– дати теплий чай, каву, молоко;

– відправити до лікарні.

8.9. Допомога при перегріві:

– положити потерпілого в ліжко в добре провітреній кімнаті, щоб голова була вище ніг;

– змочити обличчя холодною водою, помахуючи мокрим полотенцем;

– якщо потерпілий втратить свідомість – дати вдихнути нашатирний спирт;

– до голови прикласти холодний компрес;

– у важкому випадку обгорнути зволоженим простирадлом;

– дати 30-40 капель настою валер'яни і аналгін;

– відправити потерпілого до лікарні.

8.10. Допомога при ударі:

– місце ушкодження зафіксувати тугою пов'язкою;

– накласти холодний компрес;

– надати ушкодженій частині тіла підвищене положення;

– дати знеболюючі засоби.

8.11. Допомога при розтягненні зв'язок:

– накласти тугу стискаючу пов'язку;

– накласти холодний компрес;

– забезпечити нерухомість ушкодженому суглобу;

– забезпечити загальний покій;

– відправити до лікарні.

8.12. Допомога при отруєнні:

– напоїти теплою водою, або слабко-рожевим розчином марганцівки;

– штучно викликати блювоту;

– дати активоване вугілля;

– не дозволяти потерпілому приймати їжу;

– госпіталізувати в медичний заклад.

Дотримуйтесь особистої безпеки і будьте уважні до оточуючих вас людей, не залишайте потерпілого в безпорадному стані.

РОЗРОБИВ:

Інженер з охорони праці ..... Сергій ПСАРЬОВ